ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIR GORDON SLYNN της 25ης Ιουνίου 1986 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Τα δύο ελεύθερα πανεπιστήμια των Βρυξελλών συνήψαν σύμβαση μισθώσεως με την Control Data Belgium SA NV (θυγατρική κατά 100 % της Control Data Corporation, αμερικανικής εταιρίας η οποία μαζί με τον όμιλο των θυγατρικών της κατασκευάζει υπολογιστές) για τη μίσθωση δύο υπολογιστών των τύπων Cyber 170-720 και Cyber 170-750 κατασκευής Ηνωμένων Πολιτειών. Η Control Data Belgium SA NV, ενεργώντας για λογαριασμό των πανεπιστημίων, υπέβαλε στις 6 Αυγούστου 1980 στις βελγικές τελωνειακές αρχές αίτηση για την ατελή εισαγωγή των υπολογιστών. Οι βελγικές αρχές παρέπεμψαν την αίτηση στην Επιτροπή η οποία έκρινε ότι οι εν λόγω υπολογιστές δεν μπορούσαν να εισαχθούν ατελώς ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου, με την απόφαση 81/692 της 10ης Αυγούστου 1981 (ΕΕ 1981, L 252, σ. 36). Η Control Data Belgium SA NV άσκησε προσφυγή δυνάμει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΟΚ με την οποία ζήτησε την ακύρωση της εν λόγω απόφασης: υπόθεση 294/81, Control Data κατά Επιτροπής.

Με την απόφαση στην υπόθεση εκείνη (Συλλογή 1983, σ. 911) το Δικαστήριο έκρινε ότι η άποψη της Επιτροπής ως προς το τι αποτελεί επιστημονικό «όργανο» ήταν πολύ περιοριστική (σκέψεις 20 έως 23). Το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν αποδείχθηκε ότι η Επιτροπή εφήρμοσε κριτήριο κατατάξεως που να στηρίζεται στη διαφορά μεταξύ της κατασκευαστικής δομής (hardware) και του προγράμματος (software) καίτοι η διαφορά αυτή αποτελεί ενδεχομένως βάσιμο κριτήριο (σκέψη 26). Το Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα της Επιτροπής ότι τα επίδικα προϊόντα δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως «επιστημονικές» συσκευές λόγω της χρήσεώς τους (σκέψεις 27 έως 30). Η απόφαση καταλήγει ως εξής (σκέψεις 31 και 32): «Συνάγεται, επομένως, το συμπέρασμα ότι ούτε η αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως ούτε τα επιχειρήματα της Επιτροπής κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία επέτρεψαν στο Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Επιτροπή, κατά τη λήψη της αποφάσεως, εφήρμοσε κριτήρια σαφή και σύμφωνα προς την κοινοτική νομοθεσία, λαμβάνοντας επαρκώς υπόψη τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά των εν λόγω δύο υπολογιστών. Για το λόγο αυτόν πρέπει να ακυρωθεί η ληφθείσα απόφαση και να παραπεμφθεί το ζήτημα στην Επιτροπή για νέα εκτίμησή του.» Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ως προς τον επιστημονικό χαρακτήρα των επίδικων υπολογιστών.

Εις εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου η Επιτροπή εξέδωσε νέα απόφαση στις 12 Οκτωβρίου 1983, 83/521 (ΕΕ 1983, L 293, σ. 24) με την οποία ορίζεται και πάλι ότι οι επίδικοι υπολογιστές δεν μπορούν να εισαχθούν ατελώς ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου.

Με προσφυγή της 9ης Ιανουαρίου 1984 που κατατέθηκε σε εύθετο χρόνο η Control Data Belgium Inc., διάδοχος της Control Data Belgium SA NV, ζήτησε την ακύρωση της από-

* Μετάφραση από τα αγγλικά.

φασης 83/521. Με τις γραπτές της παρατηρήσεις η προσφεύγουσα έδωσε στοιχεία για άλλους υπολογιστές Cyber που εγκαταστάθηκαν στην Ευρώπη πριν από το Δεκέμβριο του 1982. Κατά τη συνεδρίαση του Ιανουαρίου κλήθηκε να αναφέρει και άλλους τόπους όπου έχουν εγκατασταθεί υπολογιστές μετά το Δεκέμβριο του 1982. Η πληροφορία αυτή έφθασε στο Δικαστήριο στις 14 Απριλίου 1986 — σχετικό αντίγραφο έλαβε και η Επιτροπή —, πράγμα που καθυστέρησε την ανάπτυξη αυτών των προτάσεων. Η Επιτροπή κλήθηκε να υποβάλει παρατηρήσεις επί των εν λόγω στοιχείων. Με έγγραφο που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Απριλίου 1986 η Επιτροπή αντέκρουσε τα εν λόγω στοιχεία και διατύπωσε ορισμένες παρατηρήσεις ως προς το λόγο για τον οποίο ακόμη και αν γίνει δεκτός ο σχετικός πίνακας δεν θα πρέπει να ληφθεί υπόψη. Έχω τη γνώμη ότι ο πίνακας πρέπει να γίνει δεκτός, τελικώς όμως αφού εξέτασα τις παρατηρήσεις και των δύο διαδίκων δεν νομίζω ότι τα νέα στοιχεία επηρεάζουν τα ζητήματα που ανακύπτουν εν προκειμένω.

Η υπόθεση τοποθετείται στο πλαίσιο του κανονισμού 1798/75 του Συμβουλίου, της 10ης Ιουλίου 1975 (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/002, σ. 87), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1027/79 του Συμβουλίου, της 8ης Μαΐου 1979 (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 223) και του κανονισμού 2784/79 της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 1979 (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/008, σ. 8). Από 1ης Ιουλίου 1984 ο μεν κανονισμός 1798/75 του Συμβουλίου καταργήθηκε και περιελήφθη κατά τα ουσιώδη στον κανονισμό 918/83 του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983 (ΕΕ 1983, L 105, σ. 1), ο δε κανονισμός 2784/79 της Επιτροπής καταργήθηκε και περιελήφθη κατά τα ουσιώδη στον κανονισμό 2290/83 της Επιτροπής (ΕΕ 1983, L 220, σ. 20), δεδομένου όμως ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε στις 12 Οκτωβρίου 1983, δηλαδή πριν τεθούν σε ισχύ οι νέοι κανονισμοί, εμπίπτει στους προηγούμενους, δηλαδή στον κανονισμό 1798/75 του Συμβουλίου όπως τροποποιήθηκε και στον κανονισμό 2784/79 της Επιτροπής. Εξάλλου ο κανονισμός 1798/75 του Συμβουλίου πρέπει να ληφθεί υπόψη όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό 1027/79 του Συμβουλίου (τροποποίηση κατά την οποία αντικαταστάθηκε εξ ολοκλήρου το άρθρο 3) διότι ο κανονισμός αυτός τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1980, άρα ισχύει και κατά την ημερομηνία της εκδόσεως της προσβαλλόμενης απόφασης (12 Οκτωβρίου 1983) και κατά την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αιτήσεως για ατελή εισαγωγή (6 Αυγούστου 1980).

Η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει την απόφαση 83/521 της Επιτροπής για τρεις λόγους:

1) εκδόθηκε μετά την πάροδο της προθεσμίας,

2) η εκ μέρους της Επιτροπής εξέταση των αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών των επίδικων υπολογιστών υπήρξε ανεπαρκής και

3) η εκ μέρους της Επιτροπής επανεξέταση της εντός της Κοινότητας γενικής χρήσεως των οργάνων του επίδικου τύπου υπήρξε εσφαλμένη.

Λήξη της προθεσμίας

Η προσφεύγουσα επικαλείται το άρθρο 7, παράγραφος 7, του κανονισμού 2784/79 της Επιτροπής το οποίο ορίζει: «Αν, μετά τη λήξη προθεσμίας έξι μηνών από της ημερομηνίας λήψεως της αιτήσεως από την Επιτροπή, η τελευταία δεν έχει εκδώσει την προβλεπόμενη στην παράγραφο 6 απόφαση, το όργανο ή συσκευή που απετέλεσε αντικείμενο της αιτήσεως θεωρείται ότι πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την ατελή εισαγωγή.» Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι η απόφαση 83/521 της Επιτροπής εκδόθηκε στις 12 Οκτωβρίου 1983 δηλαδή σχεδόν επτά μήνες μετά την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου στην πρώτη υπόθεση Control Data (17 Μαρτίου 1983). Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται λοιπόν ότι η απόφαση πρέπει να ακυρωθεί διότι δεν εκδόθηκε εντός έξι μηνών από της

ημερομηνίας εκδόσεως της προαναφερθείσας απόφασης του Δικαστηρίου.

Δεν νομίζω ότι η προθεσμία που θέτει το άρθρο 7, παράγραφος 7, ισχύει στην περίπτωση ακύρωσης αποφάσεως από το Δικαστήριο. Η νέα απόφαση πρέπει να ληφθεί εντός ευλόγου προθεσμίας. Συμφωνώ με την Επιτροπή ότι αν ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις της υποθέσεως (προσεκτική εξέταση του σκεπτικού της απόφασης του Δικαστηρίου, εκτενείς διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες, στάθμιση των συνεπειών με ιδιαίτερη προσοχή, σύγκριση με την προθεσμία των έξι μηνών που θέτει το άρθρο 7, παράγραφος 7, του κανονισμού 1784/79) η νέα απόφαση εκδόθηκε εντός ευλόγου χρόνου. Κατά τη γνώμη μου η απόφαση της Επιτροπής δεν υπήρξε εκπρόθεσμη.

Αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά

Σχετικά με το δεύτερο και τον τρίτο λόγο ακυρώσεως πρέπει να σημειωθεί ότι το Δικαστήριο, όπως έκρινε στην υπόθεση 216/82, Universität Hamburg κατά Hauptzollamt Hamburg-Kehrwieder (Συλλογή 1983, σ. 2771, σκέψη 14), δεν μπορεί να αμφισβητήσει το περιεχόμενο μιας αποφάσεως που έλαβε η Επιτροπή σύμφωνα με τη γνώμη της Επιτροπής Δασμολογικών Απαλλαγών (η επίδικη απόφαση ελήφθη κατ' αυτό τον τρόπο, όπως προκύπτει από το προοίμιό της καθώς και από τους ισχυρισμούς των εκπροσώπων της Επιτροπής κατά τη συζήτηση), παρά μόνο σε περίπτωση πρόδηλης πλάνης περί τα πράγματα ή το δίκαιο ή σε περίπτωση καταχρήσεως εξουσίας. Το Δικαστήριο δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη δική του άποψη στην άποψη της Επιτροπής ως προς την ουσία της απόφασης. Η προαναφερθείσα απόφαση έχει την έννοια, κατά τη γνώμη μου, ότι το Δικαστήριο δεν θα ασχοληθεί με όλα τα τεχνικά στοιχεία που προσκομίσθηκαν εν προκειμένω πέραν του μέτρου που είναι αναγκαίο για να κριθεί αν συντρέχει πρόδηλη πραγματική ή νομική πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας.

Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1798/75 του Συμβουλίου, όπως αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 1027/79, ορίζει ότι «τα επιστημονικά όργανα και οι επιστημονικές συσκευές» εισάγονται με το ευεργέτημα της ατέλειας ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου εφόσον συντρέχουν τρεις προϋποθέσεις:

α) εισάγονται αποκλειστικώς για μη εμπορικούς σκοπούς·

β) προορίζονται:

— είτε για δημόσια ιδρύματα ή ιδρύματα δημοσίας ωφελείας που έχουν σαν κύρια δραστηριότητα την εκπαίδευση ή την επιστημονική έρευνα, καθώς επίσης και για υπηρεσίες που εξαρτώνται από δημόσιο ίδρυμα ή ίδρυμα δημοσίας ωφελείας και έχουν σαν κύρια δραστηριότητα την εκπαίδευση ή την επιστημονική έρευνα,

— είτε για ιδρύματα ιδιωτικού χαρακτήρα, που έχουν σαν κύρια δραστηριότητα την εκπαίδευση ή την επιστημονική έρευνα και είναι εξουσιοδοτημένα από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να παραλαμβάνουν ατελώς τα αντικείμενα αυτά,

και εφόσον

γ) όργανα ή συσκευές ισοδύναμης επιστημονικής αξίας δεν κατασκευάζονται επί του παρόντος στην Κοινότητα.

Αν υπολογίσουμε χωριστά το χαρακτηρισμό του «επιστημονικού οργάνου ή επιστημονικής συσκευής» οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να τύχει το εμπόρευμα δασμολογικής απαλλαγής είναι τέσσερις. Η υπόθεση αυτή αφορά μόνο την πρώτη: αν δηλαδή το όργανο ή η συσκευή είναι «επιστημονικό» κατά την έννοια του κανονισμού 1798/75 όπως τροποποιήθηκε.

Το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού ορίζει ότι για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ως « όργανο ή επιστημονική συσκευή » νοείται όργανο ή συσκευή το οποίο, κατά τα *αντικειμενικά του τεχνικά χαρακτηριστικά* και τα αποτελέσματα που επιτρέπει να επιτευχθούν, είναι κατάλληλο αποκλειστικώς ή κυρίως για την πραγματοποίηση επιστημονικών δραστηριοτήτων. Η υπογραμμισμένη έκφραση ορίζεται περαιτέρω στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2784/79 της Επιτροπής. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 5, παράγραφος 1, ορίζει ότι ως « αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά » οργάνου ή επιστημονικής συσκευής νοούνται εκείνα τα οποία ως εκ της κατασκευής του εν λόγω οργάνου ή της συσκευής, ή ως εκ των εφαρμογών στις οποίες χρησιμοποιήθηκε σε σχέση με ένα όργανο ή επιστημονική συσκευή συνήθους τύπου, επέτρεψαν σ' αυτό να πραγματοποιήσει επιδόσεις υψηλού επιπέδου, οι οποίες δεν απαιτούνται για την εκτέλεση εργασιών βιομηχανικής ή εμπορικής εκμεταλλεύσεως.

Στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται (τρίτη αιτιολογική σκέψη) ότι η Επιτροπή οργάνωσε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 5, του κανονισμού 2784/79 επανειλημμένες συνεδριάσεις ομάδας εμπειρογνωμόνων που απαρτίζεται από εκπροσώπους όλων των κρατών μελών στο πλαίσιο της Επιτροπής Δασμολογικών Ατελειών και (τέταρτη αιτιολογική σκέψη) ότι η ομάδα συγκέντρωσε ιδιαίτερα την προσοχή της σε εκείνα τα αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά βάσει των οποίων κατά τον χρησιμοποιούντα τη συσκευή αποδεικνύεται ότι οι εν λόγω υπολογιστές είναι επιστημονικές συσκευές. Τα χαρακτηριστικά αυτά απαριθμούνται και σχολιάζονται στην απόφαση η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω υπολογιστές δεν είναι επιστημονικά όργανα ή συσκευές.

Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η εξέταση των αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών των επίδικων προϊόντων όπως εκτίθεται στην τέταρτη, πέμπτη και έκτη αιτιολογική σκέψη της απόφασης είναι ανακριβής, η δε απόφαση ακυρωτέα γι' αυτό το λόγο.

Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται πρώτον ότι η Επιτροπή δεν προέβη σε νέα εκτίμηση μετά την ακύρωση της προηγούμενης απόφασής της με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 294/81, αλλά απλώς στήριξε με περισσότερους λόγους το ίδιο συμπέρασμα. Νομίζω ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν ευσταθεί. Δεν στηρίζεται από κανένα αποδεικτικό στοιχείο, εκτός αν πρόκειται για πιθανολόγηση εκ του ότι και οι δύο αποφάσεις καταλήγουν στο ίδιο συμπέρασμα. Από την τρίτη αιτιολογική σκέψη της απόφασης 83/521 και από τις παρατηρήσεις της Επιτροπής καθώς και από τις απαντήσεις της σε ερωτήσεις που υποβλήθηκαν κατά τη συνεδρίαση προκύπτει, σαφώς κατά τη γνώμη μου, ότι η Επιτροπή προέβη πράγματι σε νέα εκτίμηση όπως είχε την υποχρέωση δυνάμει του άρθρου 176 της Συνθήκης ΕΟΚ.

Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται δεύτερον ότι η Επιτροπή ακολουθεί γενική πολιτική, εφαρμογή της οποίας συνιστά η απόφαση 83/521, αρνείται δηλαδή τη χορήγηση δασμολογικής ατέλειας λόγω επιστημονικού χαρακτήρα για όλους τους υπολογιστές ανεξαιρέτως. Η Επιτροπή αντικρούει αυτό τον ισχυρισμό και αναφέρει την περίπτωση δύο υπολογιστών για τους οποίους επέτρεψε δασμολογική ατέλεια λόγω επιστημονικού χαρακτήρα. Οι υπολογιστές αυτοί ήταν μικρότεροι από τους επίδικους και διαφορετικού τύπου, σχεδιασμένοι για εργασία στον τομέα της λεγόμενης « τεχνητής νοημοσύνης ». Καίτοι είναι σαφές ότι παλαιότερα η Επιτροπή είχε πράγματι την άποψη ότι οι υπολογιστές δεν αποτελούν επιστημονικά όργανα νομίζω ότι η άποψη αυτή μεταβλήθηκε και ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε το σχετικό ισχυρισμό της.

Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή κακώς ξεχώρισε για ειδική εξέταση

τα έξι χαρακτηριστικά που εκθέτει στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη της απόφασης 83/521. Η εν λόγω σκέψη έχει ως εξής:

« Ότι, κατά τη διάρκεια της εξέτασης του θέματος, η ανωτέρω ομάδα, δηλαδή η ομάδα εμπειρογνωμόνων στην οποία αναφέρεται το άρθρο 5, παράγραφος 5, του κανονισμού 2784/79, συγκέντρωσε ιδιαίτερα την προσοχή της σε εκείνα τα αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων, κατά τον χρησιμοποιούντα τη συσκευή, « αποδεικνύεται ότι οι εν λόγω υπολογιστές είναι επιστημονικές συσκευές » και ότι τα χαρακτηριστικά αυτά είναι τα ακόλουθα:

— hardware σχεδιασμένο για να λειτουργεί με λέξεις, με δυνατότητα να αναζητεί λέξεις των 60 bits,

— δυνατότητα αριθμητικών υπολογισμών με κινητή υποδιαστολή,

— απλή και διπλή ακρίβεια υπολογισμών, των 60 και 120 bits αντίστοιχα,

— μεμονωμένες λειτουργικές μονάδες του Cyber 170-750, που επιτρέπουν στο σύστημα να πραγματοποιεί σύνθετους υπολογισμούς με υψηλή ταχύτητα,

— εντολές προσαρμογής για γλώσσες επιστημονικού προγραμματισμού,

— ιδιαίτερη αποτελεσματικότητα που οφείλεται στη συγκεκριμένη τεχνολογία κατασκευής (πολυυπολογιστής). »

Η Επιτροπή απαντά ότι τα εκτιθέμενα χαρακτηριστικά ελήφθησαν από τα έντυπα της ίδιας της ενάγουσας όπου εμφανίστηκαν ως τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επίδικων υπολογιστών. Η Επιτροπή δεσμεύεται από τη νομοθεσία να εξετάζει τα « αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά » του συγκεκριμένου αντικειμένου, το γεγονός δε ότι τα αντιμετώπισε όπως τα είχε ξεχωρίσει ο ίδιος ο κατασκευαστής αποτελεί εύλογη εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης. Αντικρούω λοιπόν το σχετικό ισχυρισμό της προσφεύγουσας και πιστεύω ότι πρόκειται για βάσιμη επιλογή εξεταστέων χαρακτηριστικών.

Δέχομαι επίσης την παρατήρηση που διατύπωσε η Επιτροπή κατά τη συνεδρίαση ότι δηλαδή εξέτασε τις τεχνικές λεπτομέρειες μετά την πρώτη απόφαση του Δικαστηρίου όχι μόνο λεπτομερώς, αλλά και από σφαιρική άποψη.

Στη συνέχεια η προσφεύγουσα ισχυρίζεται — και αυτό είναι το επίκεντρο της υπόθεσης — ότι η Επιτροπή κακώς εξετίμησε τα εν λόγω χαρακτηριστικά και το καθένα ξεχωριστά και στο σύνολό τους κατά τα αποτελέσματα.

Η εκτίμηση αυτή εκτίθεται στην πέμπτη και στην αρχή της έκτης αιτιολογικής σκέψης της απόφασης 83/521 που έχουν ως εξής:

« Ότι, όσον αφορά τα χαρακτηριστικά αυτά, διαπιστώνεται ότι τα δύο πρώτα δεν συνδέονται κατά κανένα τρόπο ειδικά με τους εν λόγω υπολογιστές αλλά συναντώνται σε όλους τους υπολογιστές προηγμένης τεχνολογίας, και ότι η τεχνική της κινητής υποδιαστολής συναντάνται ακόμα και στους υπολογιστές τσέπης· ότι, όσον αφορά το τρίτο χαρακτηριστικό γνώρισμα, η μέγιστη ακρίβεια που είναι δυνατό να επιτευχθεί με τους εν λόγω εισαγόμενους υπολογιστές επιτυγχάνεται επίσης, στις ακραίες εκείνες περιπτώσεις που κάτι τέτοιο είναι αναγκαίο, και με τους υπολογιστές που διαθέτουν μικρό αριθμό bits ανά λέξη (π.χ. 32 και 64), εφόσον το software τους είναι το κατάλληλο· ότι, όσον αφορά το τέταρτο χαρακτηριστικό γνώρισμα, ούτε η χρησιμοποίηση μεμονωμένων λειτουργικών μονάδων ούτε η πραγματοποίηση σύνθετων υπολογισμών με υψηλή ταχύτητα είναι δυνατόν να θεωρηθούν ως ειδικά χαρακτηριστικά των επιστημονικών υπολογιστών· ότι, επιπλέον, παρόμοιες επιδόσεις με εκείνες των δύο συστημάτων Cyber είναι δυνατό να επιτυγχάνονται και με άλλους υπολογιστές ανταγωνιστικούς προς τους ανωτέρω και ότι η συσκευή Cyber 170-720 υπάγεται στην κατηγορία των υπολογιστών χαμηλής ταχύτητας ενώ η 750 υπάγεται στην κατηγορία των υπολογιστών μέσης-υψηλής ταχύτητας· ότι, όσον αφορά το πέμπτο χαρακτηριστικό γνώρισμα, ο κατασκευαστής έχει προβλέψει ότι οι υπολογιστές δύνανται επίσης να χρησιμοποιηθούν με γλώσσες προγραμματισμού που εξυπηρετούν

εμπορικές σκοπιμότητες, όπως η γλώσσα COBOL, η γλώσσα Very/Update, η γλώσσα FORM, η γλώσσα CRM, η γλώσσα DAL, κλπ.· ότι, όσον αφορά το έκτο χαρακτηριστικό γνώρισμα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τους πολυυπολογιστές που είναι κατασκευασμένοι κατά την ανωτέρω συγκεκριμένη τεχνολογία είναι δυνατό να προμηθεύσουν και άλλες εταιρίες ειδικευμένες σε συστήματα υψηλής απόδοσης και ότι, συνεπώς από την άποψη αυτή, οι υπολογιστές Cyber δεν είναι μοναδικοί.

Ότι, όπως συνάγεται από τις ανωτέρω παρατηρήσεις, οι ανωτέρω εισαγόμενες συσκευές δεν έχουν τα απαιτούμενα αντικειμενικά χαρακτηριστικά που θα τις καθιστούν ειδικά κατάλληλες για την επιστημονική έρευνα... »

Αναφέρονται πέντε ιδιαίτεροι λόγοι για τους οποίους η εξέταση των αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών των προϊόντων πρέπει να θεωρηθεί ανεπαρκής:

1) συντρέχει προφανής πλάνη ως προς τις πολύ μακρές λέξεις τις οποίες μπορούν να επεξεργαστούν οι υπολογιστές·

2) χρησιμοποιήθηκαν ανακριβή κριτήρια κατά την εκτίμηση της σημασίας της μεγάλης ακρίβειας με την οποία μπορούν να λειτουργούν οι επίδικοι υπολογιστές·

3) κατά την εκτίμηση της σημασίας των μεμονωμένων λειτουργικών μονάδων του μεγαλύτερου από τους δύο υπολογιστές η Επιτροπή πλανήθηκε ως προς την επιστημονική αξία του στοιχείου αυτού, ότι δηλαδή ο υπολογιστής διαθέτει χωριστές λειτουργικές μονάδες, είναι δε άσχετο το στοιχείο αν παρόμοιες επιδόσεις επιτυγχάνονται και από άλλους υπολογιστές·

4) σχετικά με το ζήτημα του συστήματος εντολών των υπολογιστών που είναι προσαρμοσμένες για γλώσσες επιστημονικού προγραμματισμού η Επιτροπή χρησιμοποιεί λανθασμένο κριτήριο θεωρώντας ότι οι επίδικοι υπολογιστές *μπορούν* να χρησιμοποιηθούν με γλώσσες μη επιστημονικού προγραμματισμού· το ορθό κριτήριο είναι αν χρησιμοποιούνται *πρωτίστως* με γλώσσες επιστημονικού προγραμματισμού·

5) σχετικά με την αρχιτεκτονική των υπολογιστών η Επιτροπή αναγνωρίζει ένα άσχετο στοιχείο (πολλαπλές μονάδες επεξεργασίας) και δεν αναγνωρίζει το κρίσιμο (περιφερειακές μονάδες επεξεργασίας που απομονώνουν την κεντρική μονάδα από τον εξωτερικό κόσμο), χρησιμοποιεί δε εσφαλμένο κριτήριο διότι η ιδιότητα του επιστημονικού δεν εξαρτάται από το αν ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό είναι μοναδικό.

Η Επιτροπή αντικρούει όλα αυτά τα επιχειρήματα:

1) ως προς το σχεδιασμένο για να λειτουργεί με λέξεις hardware και την ακρίβεια η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα παρερμήνευσε την απόφαση καίτοι δέχεται ότι η δυνατότητα επεξεργασίας λέξεων των 60 bits που παρέχει ακρίβεια 14 δεκαδικών στοιχείων σε πράξεις απλού μήκους αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των υπολογιστών Cyber και δείχνει σαφώς ότι οι υπολογιστές αυτοί είναι σχεδιασμένοι για αριθμητικές πράξεις μεγάλης ακρίβειας. Η Επιτροπή φρονεί, αφετέρου, ότι ο προσανατολισμός σε μακρές λέξεις και όχι σε χαρακτήρες συνεπάγεται σοβαρή ανεπάρκεια των επίδικων υπολογιστών για επιστημονική χρήση·

2) η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι η τεχνική της κινητής υποδιαστολής απαντάται σε όλους τους υπολογιστές προηγμένης τεχνολογίας· το χαρακτηριστικό αυτό της κινητής υποδιαστολής των επίδικων υπολογιστών συνεπάγεται ορισμένα μειονεκτήματα όσον αφορά τη χρήση για επιστημονικούς σκοπούς·

3) ως προς τις μεμονωμένες λειτουργικές μονάδες, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι στην επίδικη απόφαση διατυπώνεται η άποψη ότι οι εν λόγω μονάδες δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αναγκαίο στοιχείο του επιστημονικού υπολογισμού διότι και άλλα συστήματα υπολογισμού έχουν μεμονωμένες λειτουργικές μονάδες διαφόρων ειδών

που τους επιτρέπουν να πραγματοποιούν περίπλοκες πράξεις με πολύ μεγάλη ταχύτητα καίτοι όχι κατ' ανάγκη για υπολογισμό επιστημονικού χαρακτήρα·

4) όσον αφορά το στοιχείο των προσαρμοσμένων για γλώσσες επιστημονικού προγραμματισμού εντολών, η Επιτροπή δέχεται ότι οι επίδικοι υπολογιστές είναι καλύτεροι στη χρήση γλωσσών επιστημονικού παρά εμπορικού προγραμματισμού· αντικρούει όμως τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι « οι συσκευές της ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματικές στο χειρισμό της γλώσσας επιστημονικού προγραμματισμού Fortran ». Η Επιτροπή αναφέρει στοιχεία και προβάλλει επιχειρήματα που την οδηγούν στο συμπέρασμα ότι καίτοι τα συστήματα Cyber είναι αποτελεσματικά στο χειρισμό προγραμμάτων Fortran, δεν είναι πολύ αποτελεσματικά αν συγκριθούν με άλλα υψηλής αποδόσεως και γενικού πεδίου συστήματα, αναφέρει δε ως παραδείγματα ορισμένους υπολογιστές ICL και IBM·

5) όσον αφορά την αρχιτεκτονική των επίδικων υπολογιστών η Επιτροπή δέχεται ότι η βασική τεχνική κατασκευή τους είναι ιδιαίτερη και ασυνήθιστη και διαφέρει από την κατασκευή σχεδόν όλων των άλλων υπολογιστών· αρνείται όμως ότι η ιδιάζουσα αυτή κατασκευή τους καθιστά κατάλληλους μάλλον για επιστημονική παρά για εμπορική χρήση και ισχυρίζεται μάλιστα ότι ενδεχομένως αποτελεί μειονέκτημα για ορισμένα είδη επιστημονικού υπολογισμού·

6) σχετικά με την έβδομη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης απόφασης η Επιτροπή προβάλλει ένα επιχείρημα το οποίο δεν περιέχεται στην προσφυγή και συγκεκριμένα ότι είναι σημαντική η διάκριση μεταξύ του hardware και του software ενός υπολογιστή. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το software και μάλιστα το πρόγραμμα εφαρμογής είναι εκείνο που επιτρέπει ακριβώς στον υπολογιστή να χρησιμοποιείται για επιστημονικές εργασίες. Εν προκειμένω η αίτηση για ατελή εισαγωγή υποβλήθηκε μόνο για το hardware το οποίο, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, είναι απολύτως κατάλληλο, εφόσον χρησιμοποιηθεί και το κατάλληλο software, για εμπορικές και βιομηχανικές εργασίες. Κατά την άποψη της Επιτροπής οι εφαρμογές (επιστημονικές ή άλλες) εξαρτώνται από το software, το ίδιο δε hardware χωρίς καμιά αλλαγή μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ποικίλες εφαρμογές λόγω της απεριόριστης ελαστικότητας του software. Το επιχείρημα αυτό, ασχέτως του αν ευσταθεί, δεν περιέχεται στην προσβαλλόμενη απόφαση και κατά τη γνώμη μου δεν μπορεί να προβληθεί προς στήριξή της·

7) Σχετικά με την έβδομη και την όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης απόφασης η Επιτροπή υπογραμμίζει τα αναφερόμενα στα ενημερωτικά φυλλάδια της Control Data Corporation όπου εκθειάζονται οι « πολλαπλές χρήσεις » των συγκεκριμένων υπολογιστών. Η Επιτροπή αντικρούει το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι αυτό αποτελεί απλώς « εμπορική φιλολογία ».

Κατά τη γνώμη μου το στοιχείο αυτό δεν εμπίπτει στα « *αντικειμενικά* τεχνικά χαρακτηριστικά » τα οποία αφορά η παρούσα συζήτηση και δεν χρειάζεται να εξετασθεί.

Η απάντηση διατυπώνεται σε γενικές γραμμές. Από τεχνικής πλευράς, λεπτομερή απάντηση στο υπόμνημα αντικρούσεως δίνει η συνημμένη έκθεση εμπειρογνώμονα η οποία ασχολείται με τις διάφορες τεχνικές λεπτομέρειες. Στην έκθεση αναφέρεται ότι οι « υπολογιστές της Control Data έχουν σχεδιαστεί για την επιστημονική αγορά, δηλαδή την αγορά η οποία απαιτεί την εκτέλεση αριθμητικών υπολογισμών με υψηλή ταχύτητα και μεγάλη ακρίβεια ». Ο εμπειρογνώμων δέχεται ότι πολλοί από τους ισχυρισμούς που προβάλλει η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως είναι

προφανώς ορθοί, διατυπώνει όμως την άποψη ότι το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι δηλαδή οι υπολογιστές Cyber 170-750 δεν είναι « κυρίως ή αποκλειστικώς κατάλληλοι » για επιστημονικές δραστηριότητες, φαίνεται κάπως παράδοξο.

Με την απάντηση η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι επίδικοι υπολογιστές, λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών του hardware δεν μπορούν να επεξεργαστούν μονάδες μικρότερες των 60 bits, όπως προκύπτει όμως, η αδυναμία αυτή μπορεί να αντιμετωπιστεί με το κατάλληλο software.

Το πρώτο από τα αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά που εκτίθενται στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη της απόφασης — « hardware σχεδιασμένο για να λειτουργεί με λέξεις, με δυνατότητα να αναζητεί λέξεις των 60 bits τουλάχιστον » — αποτελεί, μεμονωμένως θεωρούμενο, ασυνήθιστο χαρακτηριστικό που διακρίνει τους επίδικους υπολογιστές από τους περισσότερους άλλους. Εν προκειμένω, « λέξη » σημαίνει την ποσότητα των στοιχείων που ο υπολογιστής εισάγει και εξάγει από τη μνήμη του. Το μήκος της λέξης ποικίλλει αναλόγως του τύπου του υπολογιστή. Οι περισσότεροι υπολογιστές χρησιμοποιούν λέξεις των 8, 16, 32 bits. Οι υπολογιστές που χρησιμοποιούν λέξεις των 60 bits είναι ασυνήθιστοι. Οι λέξεις αυτές των 60 bits είναι οι μικρότερες που μπορούν να χρησιμοποιήσουν ή να « αναγνωρίσουν » (address) οι επίδικοι υπολογιστές.

Η σημασία του στοιχείου αυτού είναι ότι επιτρέπει στους υπολογιστές να εκτελούν πολύ μεγάλους υπολογισμούς με μεγάλη ακρίβεια και πολύ μεγαλύτερη ταχύτητα από τους περισσότερους υπολογιστές. Η προσφεύγουσα δέχεται μεν ότι οι υπολογιστές που έχουν κατασκευασθεί για να χρησιμοποιούν βραχύτερες λέξεις μπορούν, με το κατάλληλο software, να εκτελούν πολύ μεγάλους υπολογισμούς, επισημαίνει όμως ότι θα χρειάζονταν προς τούτο πολύ μεγαλύτερο χρόνο από τους επίδικους. Η Επιτροπή δεν αντικρούει την άποψη αυτή αλλά αντιτάσσει ότι η μεγάλη ταχύτητα στην εκτέλεση μεγάλων υπολογισμών είναι απλώς ζήτημα ευκολίας γι' αυτόν που χρησιμοποιεί τον υπολογιστή.

Δεν δέχομαι αυτό το επιχείρημα της Επιτροπής. Νομίζω ότι η προσφεύγουσα εξέθεσε κατά τρόπο πειστικό για ποιους λόγους η μεγάλη ταχύτητα στην εκτέλεση μεγάλων υπολογισμών δεν είναι απλώς ζήτημα ευκολίας. Ο εμπειρογνώμων της προσφεύγουσας, δρ Jackson, ανέφερε ως παράδειγμα την εργασία που εκτέλεσε σχετικά με τις ιδιότητες του στοιχείου turbium χρησιμοποιώντας ένα μαθηματικό τύπο σ' έναν υπολογιστή. Χαρακτήρισε δε την έρευνά του ως « αριθμητικό πείραμα » και είπε: « Ο υπολογιστής ήταν για μένα το επιστημονικό μου εργαλείο. »

Οι αριθμοί που εμφανίζονται σε τέτοιες περιπτώσεις είναι πολύ μεγάλοι, οι δε μεταξύ τους διαφορές πρέπει να σταθμίζονται με τη μέγιστη ακρίβεια ώστε το πείραμα να παρέχει αξιόλογα αποτελέσματα. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι επίδικοι υπολογιστές της έχουν σχεδιαστεί για να αντιμετωπίζουν αυτές ακριβώς τις ανάγκες. Μεταξύ άλλων χαρακτηριστικών τους η δυνατότητά τους να χρησιμοποιούν ασυνήθιστα μακρές λέξεις τους επιτρέπει να εκτελούν περίπλοκους υπολογισμούς, στα απώτατα όρια των δυνατοτήτων των υπολογιστών και της ανθρώπινης γνώσης όπως απαιτείται στις περιπτώσεις έρευνας του παραδείγματος του δρα Jackson. Στην πραγματικότητα η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αντικρούσει τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι δηλαδή η ταχύτητα και η ικανότητα ταχύτατης εκτέλεσης περίπλοκων και μακρών υπολογισμών είναι καθοριστική του αν μπορεί ή όχι να εκτελεσθεί μια συγκεκριμένη έρευνα.

Επομένως δεν είναι απλώς ζήτημα ευκολίας. Νομίζω αντιθέτως ότι πρόκειται για κρίσιμο σημείο που η Επιτροπή όφειλε να εξετάσει σοβαρά κατά την εκπόνηση της αποφάσεώς της, πράγμα που, όπως προκύπτει, δεν έπραξε.

Στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη της απόφασης 83/521 η Επιτροπή εξετάζει το εν λόγω πρώτο χαρακτηριστικό όχι μεμονωμένα αλλά μαζί με το δεύτερο, δηλαδή τη δυνατότητα αριθμητικών υπολογισμών με κινητή υποδιαστολή. Το σχετικό χωρίο είναι το εξής:

« Ότι όσον αφορά τα χαρακτηριστικά αυτά, διαπιστώνεται ότι τα δύο πρώτα δεν συνδέονται κατά κανένα τρόπο ειδικά με τους εν λόγω υπολογιστές αλλά συναντώνται σε όλους τους υπολογιστές προηγμένης τεχνολογίας και ότι η τεχνική της κινητής υποδιαστολής συναντάται ακόμα και στους υπολογιστές τσέπης. »

Και οι δύο διάδικοι δέχονται ότι σήμερα η τεχνική της κινητής υποδιαστολής είναι ευρέως διαδεδομένη, δεν συναντάται μόνο στους υπολογιστές, αλλά και στους συνηθισμένους υπολογιστές τσέπης. Κατά τη γνώμη μου δεν ευσταθεί κανένα επιχείρημα κατά της άποψης της Επιτροπής ως προς αυτό το χαρακτηριστικό μεμονωμένως θεωρούμενο.

Αφετέρου, η Επιτροπή δέχεται τώρα ότι δεν έχουν όλοι οι προηγμένης τεχνολογίας υπολογιστές τη δυνατότητα επεξεργασίας λέξεων των 60 bits: η δυνατότητα αυτή είναι χαρακτηριστική των επίδικων υπολογιστών.

Κατά τη συνεδρίαση η Επιτροπή παρατήρησε τα ακόλουθα:

« Η Επιτροπή θεώρησε αρχικώς ότι η προσφεύγουσα επιχειρεί να αποδείξει ότι η ιδιότητα του υπολογιστή ως εκ της δομής του να λειτουργεί με λέξεις και να χρησιμοποιεί λέξεις των 60 bits αποτελούν εξαιρετικά χαρακτηριστικά για μεγάλο υπολογιστή και αρκούν να προσδώσουν στη συσκευή επιστημονικό χαρακτήρα. Με τις αιτιολογικές σκέψεις της απόφασής της η Επιτροπή απήντησε σ' αυτό το επιχείρημα επισημαίνοντας ότι σχεδόν όλοι οι σύγχρονοι υπολογιστές είναι σχεδιασμένοι για να λειτουργούν με λέξεις και ότι η ακρίβεια των 60 bits συναντάται σε πολλούς εμπορικούς υπολογιστές και κυρίως αυτούς της IBM.

Κατά τη διαδικασία προέκυψε ότι η προσφεύγουσα επιθυμούσε να τονίσει το στοιχείο ότι η λέξη των 60 bits είναι η πιο μικρή λέξη που μπορεί να αναγνωρίσει ο υπολογιστής ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιήσει πολύ μακρύτερες λέξεις και δη διπλάσιου μήκους ή και μεγαλύτερες. Η Επιτροπή αμέσως αναγνώρισε ότι αυτό αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των υπολογιστών Cyber. Το στοιχείο αυτό δεν αμφισβητείται πλέον. Η Επιτροπή όμως επεσήμανε ότι με το κατάλληλο software το μειονέκτημα που συνεπάγεται αυτή η δομή για πολλούς χρήστες μπορεί να αντιμετωπιστεί σε μεγάλο βαθμό. »

Η Επιτροπή δηλαδή δέχεται — ορθώς κατά τη γνώμη μου — ότι υπήρξε παρανόηση. Δεν εξετίμησε το επιχείρημα της προσφεύγουσας ως προς το μήκος των λέξεων και γι' αυτό το λόγο δεν το εξέτασε με την προσβαλλόμενη απόφαση. Έτσι, στις αιτιολογικές σκέψεις της απόφασής της η Επιτροπής αντιμετώπισε το ζήτημα αυτό επί εσφαλμένης βάσεως και δεν έλαβε υπόψη το σχετικό στοιχείο κατά την εκπόνηση της απόφασης. Επιχειρεί δε να άρει τις συνέπειες αυτής της πλάνης ισχυριζόμενη ex posto facto ότι με το κατάλληλο software μπορεί να επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό παρόμοιο αποτέλεσμα. Δεν νομίζω όμως ότι το απέδειξε, εν πάση περιπτώσει δε το Δικαστήριο δεν έχει στοιχεία για να θεωρήσει ότι το αποτέλεσμα θα ήταν το ίδιο σ' αυτή την περίπτωση. Επομένως η εσφαλμένη αντιμετώπιση δεν ήταν ασήμαντη πλάνη.

Το Δικαστήριο έχει ήδη δεχθεί ότι το κριτήριο για το αν ένα όργανο ή μια συσκευή είναι « κυρίως ή αποκλειστικά κατάλληλο » για επιστημονικές δραστηριότητες είναι απλώς αν το όργανο ή η συσκευή είναι πρωτίστως κατάλληλα για αυτού του είδους τη δραστηριότητα. Η συσκευή δεν παύει να είναι επιστημονική

απλώς και μόνο επειδή είναι ή μπορεί να γίνει κατάλληλη και για άλλες χρήσεις όπως βιομηχανική ή εμπορική (υπόθεση 72/77, Universiteitskliniek Utrecht κατά Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen, ECR 1978, σ. 189, και συγκεκριμένα σσ. 198 και 199· και υπόθεση 234/83, Gesamthochschule Duisburg κατά Hauptzollamt München-Mitte (Συλλογή 1985, σ. 327).

Καίτοι η Επιτροπή δέχθηκε κατά τη συνεδρίαση ότι το στοιχείο ότι η συσκευή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς και συγκεκριμένα για έρευνα στον τομέα της βιομηχανίας δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι δεν πρόκειται για επιστημονική συσκευή, δεν νομίζω ότι αντιμετώπισε το ζήτημα κατά τον ορθό τρόπο. Στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη απλώς αναφέρεται ότι το πρώτο χαρακτηριστικό (η μικρότερη λέξη που μπορεί να αναγνωρισθεί είναι των 60 bits) δεν είναι ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των επίδικων υπολογιστών. Κατά τη συνεδρίαση αντέκρουσε το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι αυτό το τεχνικό χαρακτηριστικό αποτελεί πλεονέκτημα μόνο ή τουλάχιστον κυρίως στις επιστημονικές δραστηριότητες ισχυριζόμενη ότι σε πολλούς βιομηχανικούς τομείς όπως στον τομέα του αυτοκινήτου ή στον αεροπορικό-διαστημικό τομέα απαιτείται η εκτέλεση περίπλοκων αριθμητικών υπολογισμών. Το επιχείρημα αυτό δεν είναι κρίσιμο. Το γεγονός ότι οι υπολογιστές μπορούν να χρησιμοποιηθούν και στο βιομηχανικό τομέα δεν αίρει το στοιχείο ότι είναι κυρίως κατάλληλοι για επιστημονικές δραστηριότητες. Φαίνεται ότι η Επιτροπή έλαβε ως αφετηρία αυτή την άποψη και θεώρησε ότι η συσκευή δεν μπορεί να είναι κατάλληλη για επιστημονικούς σκοπούς αν μπορεί να χρησιμοποιηθεί και στην έρευνα και στη βιομηχανία. Αν γίνει δεκτό — και νομίζω ότι πρέπει να γίνει δεκτό — ότι η επιστημονική έρευνα μπορεί να ασκείται από επιστήμονες που εργάζονται σε βιομηχανικές επιχειρήσεις, καθοριστικό στοιχείο του αν η συσκευή είναι κυρίως κατάλληλη για επιστημονική δραστηριότητα είναι το είδος της χρήσεως του υπολογιστή από τους εν λόγω επιστήμονες. Κατά τη γνώμη μου η προσφεύγουσα προσκόμισε ισχυρές ενδείξεις για το ότι η δυνατότητα χρησιμοποιήσεως ασυνήθιστα μακρών λέξεων αποτελεί αντικειμενικό τεχνικό χαρακτηριστικό που καθιστά τους εν λόγω υπολογιστές κυρίως κατάλληλους για τέτοιου είδους επιστημονική δραστηριότητα. Η διατύπωση της πέμπτης αιτιολογικής σκέψης και τα επιχειρήματα της Επιτροπής δείχνουν, νομίζω, ότι δεν εξέτασε το θέμα των ασυνήθιστα μακρών λέξεων στην ορθή τους διάσταση. Συγκεκριμένα δεν εξέτασε αν η δυνατότητα αυτή καθιστά τους υπολογιστές κυρίως κατάλληλους για επιστημονική δραστηριότητα καίτοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η επιστημονική φύση του συγκεκριμένου οργάνου ή της συσκευής δεν πρέπει να ερμηνεύεται στενά (προαναφερόμενη υπόθεση Gesamthochschule Duisburg, σκέψεις 23 έως 26 της απόφασης). Αυτό υπαγορεύει ο σκοπός του κανονισμού 1798/75 όπως διατυπώνεται κυρίως στην πρώτη και στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη. Ο κανονισμός αποβλέπει να διευκολύνει και όχι να παρεμποδίσει την εφαρμογή της συμφωνίας της Φλωρεντίας του 1952 σχετικά με την εισαγωγή υλικού εκπαιδευτικού, επιστημονικού και μορφωτικού χαρακτήρα που καταρτίσθηκε υπό την αιγίδα της Unesco. Στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού αναφέρεται επίσης ότι:

«Ότι για να διευκολυνθεί η ελεύθερη ανταλλαγή των ιδεών καθώς και η άσκηση μορφωτικών δραστηριοτήτων και η επιστημονική έρευνα εντός της Κοινότητος πρέπει κατά το

δυνατόν να εισάγονται ατελώς ως προς τους δασμούς του κοινού δασμολογίου τα αντικείμενα εκπαιδευτικού, επιστημονικού ή μορφωτικού χαρακτήρος. »

Αφού γίνεται δεκτό με το υπόμνημα αντικρούσεως ότι οι εν λόγω υπολογιστές έχουν σχεδιαστεί για αριθμητικούς υπολογισμούς μεγάλης ακρίβειας και « ότι οι υπολογιστές Cyber είναι βασικά σχεδιασμένοι να εκτελούν επιστημονικούς υπολογισμούς μάλλον παρά εργασίες διοικητικής φύσεως » ο τρόπος με τον οποίο αντιμετώπισε το θέμα η Επιτροπή με την απόφαση μου φαίνεται ακόμη περισσότερο αμφισβητήσιμος. Αναφέρθηκε ότι οι συγκεκριμένοι υπολογιστές εμφανίζουν ορισμένα μειονεκτήματα για τους επιστήμονες, δεν νομίζω όμως ότι αυτό αίρει το στοιχείο ότι είναι κυρίως κατάλληλοι για επιστημονική εργασία τη στιγμή μάλιστα που τα μειονεκτήματα αυτά είναι σχετικώς ασήμαντα. Ο τρόπος κατά τον οποίο αντιμετώπισε το ζήτημα η Επιτροπή με την απόφαση βάλλεται περαιτέρω από το επιχείρημα που αναπτύχθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, ότι δηλαδή τα όργανα ή οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για ιατρική έρευνα σπανίως γίνονται δεκτά προς απαλλαγή με την αιτιολογία ότι είναι πολύ στενή η σχέση καθαρής έρευνας και πρακτικής εφαρμογής. Αυτό νομίζω ότι είναι υπερβολικά στενή ερμηνεία της απαλλαγής που καθιστά δυνατή ο κανονισμός. Με το ίδιο πνεύμα, το επιχείρημα ότι άλλοι υπολογιστές αυτής της κατηγορίας είναι ενδεχομένως καλύτεροι για επιστημονική έρευνα δεν νομίζω ότι ασκεί επιρροή. Η Επιτροπή δεν καλείται να εκτιμήσει τη σχετική αποτελεσματικότητα αλλά να αποφασίσει αν ο υπολογιστής είναι κυρίως κατάλληλος για επιστημονική δραστηριότητα. Αναφέρθηκε ότι οι επίδικοι υπολογιστές δεν είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικοί για επιστημονικούς σκοπούς. Ασχέτως του αν αυτό ευσταθεί ή όχι, δεν αποτελεί την ορθή αντιμετώπιση. Η Επιτροπή όφειλε να περιοριστεί στο ζήτημα αν οι εν λόγω υπολογιστές είναι κυρίως κατάλληλοι για επιστημονική δραστηριότητα.

Η Επιτροπή αντιμετώπισε το ζήτημα με βάση τη σκέψη ότι ο υπολογιστής που μπορεί να επεξεργαστεί μακρές λέξεις δεν εμπίπτει στη δασμολογική ατέλεια απλώς και μόνο διότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί και στο βιομηχανικό τομέα, νομίζω δε ότι η άποψη αυτή είναι υπερβολικά στενή.

Εξάλλου, η εκτίμηση των αντικειμενικών χαρακτηριστικών ενός οργάνου δεν πρέπει να επηρεάζεται καίρια από τους συγκεκριμένους σκοπούς για τους οποίους το προορίζει ή το χρησιμοποιεί πράγματι ο εισαγωγέας καίτοι αυτό είναι ενδεχομένως κάπως ενδεικτικό των αντικειμενικών χαρακτηριστικών του οργάνου. Το στοιχείο που υπογράμμισε η Επιτροπή ότι δηλαδή για ένα διάστημα τα δύο πανεπιστήμια εκτελούσαν με τον υπολογιστή ένα μέρος της διοικητικής εργασίας πολύ μικρή ή ουδεμία βαρύτητα έχει. Εν πάση περιπτώσει το ποσοστό από τη χρησιμοποίηση της μηχανής που αντιπροσωπεύει αυτή η διοικητική εργασία είναι χαμηλό.

Το να πραγματοποιηθεί ο σαφής στόχος του κανονισμού με τη μη υιοθέτηση στενής ερμηνείας για την έκφραση « επιστημονικά όργανα ή συσκευές » δεν σημαίνει ότι θα ανοίξουν οι πόρτες για κατακλυσμό ατελών εισαγωγών όπως φαίνεται να φοβάται η Επιτροπή. Ακόμη και αν ένα όργανο θεωρηθεί επιστημονικό εφόσον χρησιμοποιείται για έρευνα από επιστήμονες σε βιομηχανική επιχείρηση (όπως είναι δυνατόν κατά τη γνώμη μου), η επιχείρηση δεν δικαιούται δασμολογικής ατέλειας αυτομάτως. Για να τύχει ατέλειας πρέπει να αποδείξει ότι είναι ίδρυμα: α) το οποίο ασχολείται κυρίως με την εκπαίδευση ή την επιστημονική έρευνα και β) ότι του έχει « αναγνωρισθεί από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών το δικαίωμα να λαμβάνει τα αντικείμενα αυτά ατελώς ».

Κατά τη γνώμη μου, η απόφαση πρέπει να ακυρωθεί για το λόγο ότι: α) δεν εξετάστηκε ορθά από την Επιτροπή η αίτηση της προσφεύγουσας όσον αφορά το στοιχείο της δυνατότητας επεξεργασίας λέξεων των 60 bits, β) η Επιτροπή δεν εξέτασε προσηκόντως αν, καίτοι οι υπολογιστές μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε βιομηχανικές επιχειρήσεις, παραμένουν κυρίως κατάλληλοι για επιστημονική δραστηριότητα λόγω της δυνατότητας επεξεργασίας λέξεων των 60 bits και γ) η Επιτροπή υιοθέτησε πολύ στενή άποψη ως προς το ποιο όργανο ή συσκευή μπορεί να θεωρηθεί επιστημονικό κατά την έννοια του κανονισμού.

Η προσφεύγουσα αμφισβητεί εξάλλου την εκτίμηση και των άλλων χαρακτηριστικών από την Επιτροπή.

Το τρίτο χαρακτηριστικό περιγράφεται ως « απλή και διπλή ακρίβεια υπολογισμών των 60 και 120 bits αντίστοιχα ». Η ιδιότητα αυτή εξετάζεται στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη ως εξής:

« Όσον αφορά το τρίτο χαρακτηριστικό γνώρισμα η μέγιστη ακρίβεια που είναι δυνατόν να επιτευχθεί με τους εν λόγω εισαγόμενους υπολογιστές επιτυγχάνεται επίσης στις ακραίες εκείνες περιπτώσεις που κάτι τέτοιο είναι αναγκαίο και με τους υπολογιστές που διαθέτουν μικρό αριθμό bits ανά λέξη (π.χ. 32 και 64) εφόσον το software τους είναι το κατάλληλο. »

Το χωρίο αυτό καθαυτό είναι ορθό αλλά δεν αναφέρει ότι οι υπολογιστές με μικρότερη ικανότητα ως προς το μήκος των λέξεων θα χρειαστούν ενδεχομένως πολύ περισσότερο χρόνο για να επιτύχουν το ίδιο αποτέλεσμα. Οι « ακραίες περιπτώσεις » όπου απαιτείται μεγίστη ακρίβεια είναι — σύμφωνα με τις αποδείξεις που προσκομίστηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου — ακριβώς οι περιπτώσεις επιστημονικής έρευνας μέσω υπολογιστών. Στο Δικαστήριο αναφέρθηκε ότι ο μεγαλύτερος αριθμός που μπορεί να καταγραφεί σε κάποιον από τους υπολογιστές IBM που υπάρχουν στην αγορά σήμερα είναι μόλις 10 στην 45η δύναμη, ενώ ο μεγαλύτερος αριθμός που μπορεί να καταγραφεί σε έναν υπολογιστή Cyber είναι 10 στην 322η δύναμη. Η παράλειψη της Επιτροπής να εκτιμήσει τη σημασία της δυνατότητας επεξεργασίας λέξεων των 60 bits είναι ίσως η αιτία για την οποία δεν έδωσε τη δέουσα προσοχή στον παράγοντα της ταχύτητας και της δυνατότητας καταγραφής πολύ μεγάλων αριθμών από τους επίδικους υπολογιστές. Οι αντιρρήσεις της προσφεύγουσας κατά της άποψης της Επιτροπής ως προς το τρίτο αυτό χαρακτηριστικό αποτελεί μια πλευρά των επικρίσεών της κατά της άποψής της ως προς τη δυνατότητα επεξεργασίας λέξεων των 60 bits.

Το τέταρτο χαρακτηριστικό περιγράφεται στην απόφαση ως « μεμονωμένες λειτουργικές μονάδες του Cyber 170-750 που επιτρέπουν στο σύστημα να πραγματοποιεί σύνθετους υπολογισμούς με υψηλή ταχύτητα ». Το χαρακτηριστικό αυτό αφορά μόνο τη μεγαλύτερη από τις δύο εν προκειμένω εισαχθείσες συσκευές. Στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη εξετάζεται ως εξής:

« Όσον αφορά το τέταρτο χαρακτηριστικό γνώρισμα, ούτε η χρησιμοποίηση μεμονωμένων λειτουργικών μονάδων ούτε η πραγματοποίηση σύνθετων υπολογισμών με υψηλή ταχύτητα είναι δυνατόν να θεωρηθούν ως ειδικά χαρακτηριστικά των επιστημονικών υπολογιστών· ότι επιπλέον παρόμοιες επιδόσεις με εκείνες των συστημάτων Cyber είναι δυνατόν να επιτυγχάνονται και με άλλους υπολογιστές, ανταγωνιστικούς προς τους ανωτέρω, και ότι η συσκευή Cyber 170-720 υπάγεται στην τεχνολογία των υπολογιστών χαμηλής ταχύτητας, ενώ η 750 υπάγεται στην κατηγορία των υπολογιστών μέσης-υψηλής ταχύτητας. »

Φαίνεται ότι ο όρος « μεμονωμένες μονάδες » έχει διάφορες σημασίες. Αν υποτεθεί ότι αναφέρεται στις περιφερειακές μονάδες επεξεργασίας (εξαρτήματα που ευρίσκονται εκτός της κεντρικής μονάδας) η προσφεύγουσα θεωρεί ορθή την παρατήρηση της Επιτροπής, παρατηρώντας η ίδια « δεν σημαίνει ότι αν ο υπολογι-

στής διαθέτει περιφερειακές μονάδες επεξεργασίας είναι επιστημονικού προσανατολισμού ». Οι διάδικοι διαφωνούν μόνο ως προς το αν ο όρος « μεμονωμένες μονάδες » αναφέρεται σε επιμέρους τμήματα της κεντρικής μονάδας, δηλαδή τμήματα από τα οποία καθένα εκτελεί μία μόνο πράξη όπως πρόσθεση ή διαίρεση. Στην περίπτωση αυτή η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η ειδίκευση χωριστών τμημάτων της κεντρικής μονάδας επεξεργασίας σε διαφορετικές μαθηματικές πράξεις αυξάνει πράγματι την ικανότητα των επίδικων υπολογιστών να αντιμετωπίζουν τις ανάγκες της επιστημονικής εργασίας. Η προσφεύγουσα ομολογεί ότι αληθεύει πράγματι ότι όλοι οι υπολογιστές προηγμένης τεχνολογίας (είτε γενικής είτε επιστημονικής εφαρμογής) μπορούν να εκτελούν περίπλοκες εργασίες σε υψηλή ταχύτητα, ισχυρίζεται όμως ότι το ζήτημα (που η Επιτροπή παρέλειψε να εξετάσει) είναι το αν οι επίδικοι υπολογιστές είναι ιδιαίτερα καλοί στην εκτέλεση περίπλοκων ή επιστημονικών υπολογισμών σε υψηλή ταχύτητα. Ο ισχυρισμός αυτός είναι, νομίζω, εύστοχος. Καίτοι αληθεύει ίσως ότι η χρήση μεμονωμένων λειτουργικών μονάδων και η εκτέλεση περίπλοκων υπολογισμών σε υψηλή ταχύτητα δεν είναι χαρακτηριστικό μόνο των υπολογιστών που απαιτούνται για επιστημονικές δραστηριότητες, η Επιτροπή δεν συνειδητοποιεί στο εν λόγω χωρίο το πραγματικό πρόβλημα αν δηλαδή οι επίδικοι υπολογιστές, λόγω των μεμονωμένων λειτουργικών μονάδων και της δυνατότητας εκτελέσεως περίπλοκων υπολογισμών σε υψηλή ταχύτητα είναι κυρίως (μάλλον παρά « μόνο » ή « αποκλειστικά ») κατάλληλοι για επιστημονικές δραστηριότητες. Κατά τη γνώμη μου η αντιμετώπιση αυτή υπήρξε εσφαλμένη και δεν τέθηκε το ορθό ερώτημα.

Η δεύτερη περίοδος του σχολίου στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη ως προς το τέταρτο χαρακτηριστικό υπερβαίνει τα όρια της εξέτασης των « μεμονωμένων λειτουργικών μονάδων » με τις οποίες ασχολείται η πρώτη περίοδος. Το συμπέρασμα δεν εμφανίζει σημεία νομικής πλάνης κατά τη γνώμη μου. Δεν επιλύει όμως το ζήτημα αν οι επίδικοι υπολογιστές είναι επιστημονικά όργανα.

Το πέμπτο χαρακτηριστικό περιγράφεται ως « εντολές προσαρμοσμένες για γλώσσες επιστημονικού προγραμματισμού ». Το χαρακτηριστικό αυτό εξετάζεται στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη ως εξής:

« Όσον αφορά το πέμπτο χαρακτηριστικό γνώρισμα ο κατασκευαστής έχει προβλέψει ότι οι υπολογιστές δύνανται επίσης να χρησιμοποιηθούν με γλώσσες προγραμματισμού που εξυπηρετούν εμπορικές σκοπιμότητες όπως η γλώσσα COBOL, η γλώσσα Very/Update, η γλώσσα FORM, η γλώσσα CRM, η γλώσσα DAL, κλπ. »

« Εντολές » είναι όλες οι εντολές που θα εκτελέσει ο υπολογιστής. Είναι γνωστό ότι τα συστήματα εντολών των επίδικων υπολογιστών λειτουργούν καλά με τη γλώσσα Fortran που είναι υψηλού επιπέδου γλώσσα προγραμματισμού για επιστημονικές και μαθηματικές εφαρμογές. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται με την προσφυγή ότι η Επιτροπή δεν χρησιμοποίησε ορθό κριτήριο ως προς αυτό το σημείο και ότι οι συσκευές της είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές στο χειρισμό της γλώσσας Fortran. Η Επιτροπή αντέκρουσε αυτό τον ισχυρισμό και υποστηρίζει ότι οι επίδικες συσκευές είναι μεν αποτελεσματικές στο χειρισμό της γλώσσας Fortran, όχι όμως πολύ αποτελεσματικές αν συγκριθούν με άλλα υψηλής αποδόσεως και γενικής χρήσεως συστήματα υπολογιστών. Επακολούθησε αντιδικία των διαδίκων ως προς τη μέθοδο κατά την οποία γίνεται αυτή η σύγκριση. Τίποτε από όλα αυτά δεν φαίνεται στην απόφαση, το δε ζήτημα με το οποίο πρέπει να ασχοληθεί το Δικαστήριο

είναι μήπως η Επιτροπή υπέπεσε σε νομική πλάνη κατά τον τρόπο με τον οποίο αντιμετώπισε αυτό το χαρακτηριστικό όπως περιγράφεται από την ενάγουσα.

Το ότι οι επίδικοι υπολογιστές μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τη γλώσσα COBOL και με άλλες γλώσσες προγραμματισμού κατάλληλες για εμπορική χρήση είναι κρίσιμο στοιχείο για την εξέταση του ζητήματος αν οι υπολογιστές είναι « κυρίως ή αποκλειστικά » κατάλληλοι για επιστημονικές δραστηριότητες — όπως θα ήταν ακόμη και αν οι υπολογιστές μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο με τη γλώσσα Fortran, πράγμα που δεν αληθεύει εν προκειμένω. Δεν νομίζω ότι υπάρχει πλάνη ούτε στον τρόπο κατά τον οποίο αντιμετώπισε το θέμα η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη αυτό το στοιχείο ούτε στο σχετικό συμπέρασμά της.

Το έκτο και τελευταίο χαρακτηριστικό που αναφέρεται στην απόφαση είναι η « ιδιαίτερη αποτελεσματικότητα που οφείλεται στη συγκεκριμένη τεχνολογία κατασκευής (πολυυπολογιστής) ». « Τεχνολογία κατασκευής » (architecture) στο πλαίσιο αυτό σημαίνει ότι ο υπολογιστής είναι σχεδιασμένος για να εξυπηρετεί ορισμένους σκοπούς, πολυυπολογιστής δε είναι ο υπολογιστής που παρέχει σε κάθε χρήστη τη δική του κεντρική μονάδα επεξεργασίας και μνήμη. Στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη το χαρακτηριστικό αυτό εξετάζεται ως εξής:

« Όσον αφορά το έκτο χαρακτηριστικό γνώρισμα θα πρέπει να σημειωθεί ότι τους πολυυπολογιστές που είναι κατασκευασμένοι κατά την ανωτέρω συγκεκριμένη τεχνολογία είναι δυνατόν να προμηθεύσουν και άλλες εταιρίες ειδικευμένες σε συστήματα υψηλής απόδοσης και ότι συνεπώς από την άποψη αυτή οι υπολογιστές Cyber δεν είναι μοναδικοί. »

Για να αποτελεί επιστημονικό όργανο ένας υπολογιστής δεν απαιτείται να είναι μοναδικό κάποιο χαρακτηριστικό του, πρέπει όμως να ερευνάται αν αυτό το χαρακτηριστικό επιτρέπει στον υπολογιστή « να πραγματοποιεί επιδόσεις υψηλού επιπέδου οι οποίες δεν απαιτούνται για την εκτέλεση εργασιών βιομηχανικής ή εμπορικής εκμεταλλεύσεως » κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2784/79.

Οι διάδικοι συμφωνούν ως προς το ότι η τεχνολογία κατασκευής των επίδικων υπολογιστών είναι ασυνήθιστη. Όπως δέχεται η Επιτροπή, η ιδιοτυπία είναι ότι δεν υπάρχει συνεχής πρόσβαση στην κεντρική μονάδα επεξεργασίας απ' έξω όταν πλέον αυτή έχει τεθεί σε λειτουργία, αυτή δε η μέθοδος κατασκευής επιτρέπει στην κεντρική μονάδα επεξεργασίας να συγκεντρώνεται στην εκτέλεση περίπλοκων αριθμητικών εργασιών. Η Επιτροπή όμως ισχυρίζεται ότι αυτή η μεγάλη « αριθμοβόρος » ικανότητα δεν θεμελιώνει κατ' ανάγκη τον επιστημονικό χαρακτήρα της συσκευής. Δέχομαι τον ισχυρισμό της Επιτροπής: οι διάδικοι συμφωνούν ότι η τεχνολογία κατασκευής των επίδικων συσκευών είναι εξαιρετικά κατάλληλη για περίπλοκες αριθμητικές πράξεις, οι πράξεις όμως αυτού του είδους είναι απαραίτητες και στις βιομηχανικές και εμπορικές δραστηριότητες όπως και στις επιστημονικές. Ως παραδείγματα δίδονται ο σχεδιασμός αυτοκινήτων και αεροσκαφών, τα κινούμενα σχέδια στην βιομηχανία κινηματογραφικών ταινιών και η πρόγνωση του καιρού. Εξάλλου είναι ευνόητο ότι αυτό το είδος της τεχνολογίας κατασκευής δεν θα ταίριαζε σε ορισμένα είδη επιστημονικής έρευνας όπου απαιτείται συνεχής διάλογος με την κεντρική μονάδα επεξεργασίας, λόγου χάριν έρευνα στον τομέα της βιολογίας όπου τα δεδομένα ενδέχεται να μεταβληθούν κατά τη διάρκεια του πειράματος (όπως λόγου χάριν στην υπόθεση 6/84, Nicolet Instruments κατά Hauptzollamt Frankfurt am Main-Flughafen, Συλλογή 1985, σ. 759).

Η τεχνολογία κατασκευής η προσαρμοσμένη στην επεξεργασία πληθώρας αριθμητικών στοιχείων δεν σημαίνει *άνευ ετέρου* ότι ο υπολογιστής είναι κατάλληλος αποκλειστικώς ή έστω κυρίως για επιστημονική έρευνα κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 1798/75. Δεν νομίζω ότι η προσφεύγουσα προέβαλε κανένα ισχυρισμό που επισύρει ακύρωση της απόφασης λόγω του τρόπου κατά τον οποίο η Επιτροπή εξέτασε το έκτο χαρακτηριστικό γνώρισμα.

Πάντως, ένας υπολογιστής με τεχνολογία κατασκευής όπως των επίδικων υπολογιστών μπορεί να αποτελεί επιστημονικό όργανο ή συσκευή εφόσον το συνολικό αποτέλεσμα όλων των χαρακτηριστικών του είναι ότι τον καθιστούν κατάλληλο κυρίως ή αποκλειστικώς για επιστημονικές δραστηριότητες. Ο εμπειρογνώμων της προσφεύγουσας, δρ Jackson, έδωσε ένα παράδειγμα επιστημονικής έρευνας όπου το όργανο της έρευνας είναι ο ίδιος ο υπολογιστής. Αν η απόφαση ακυρωθεί, και νομίζω ότι πρέπει να ακυρωθεί για τους λόγους που ανέφερα, η Επιτροπή θα πρέπει να αναθεωρήσει τη συνολική εκτίμηση στην οποία κατέληξε κατά τρόπο ώστε να λάβει υπόψη το στοιχείο της ικανότητας επεξεργασίας ασυνήθιστα μακρών λέξεων. Το στοιχείο αυτό δεν πρέπει να θεωρηθεί μεμονωμένο, η δε συνολική εκτίμηση μπορεί κάλλιστα να μεταβληθεί λόγω της βαρύτητας αυτού του στοιχείου σε συνδυασμό με τα άλλα. Συγκεκριμένα, η ασυνήθιστη τεχνολογία κατασκευής (έκτο χαρακτηριστικό) και ο μεγάλος βαθμός ακρίβειας (τρίτο χαρακτηριστικό) μπορεί να αποκτήσουν διαφορετική σημασία αν εκτιμηθούν σε συνδυασμό με την ικανότητα των υπολογιστών για επεξεργασία ασυνήθιστα μακρών λέξεων (πρώτο χαρακτηριστικό). Ομοίως, αν πράγματι η τεχνική της κινητής υποδιαστολής επιτρέπει προφανώς την καταγραφή μεγαλύτερου αριθμού ψηφίων μετά την υποδιαστολή, και επομένως μεγαλύτερη ακρίβεια, το στοιχείο αυτό πρέπει να εξετασθεί σε συνδυασμό με την ικανότητα επεξεργασίας λέξεων των 60 bits και το μεγάλο βαθμό ακριβείας που εμφανίζουν οι εν λόγω συσκευές.

Γενικές χρήσεις στην Κοινότητα

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2784/79 ορίζει: «Όταν, επί τη βάσει των αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών του, δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί χωρίς αμφιβολία αν ένα όργανο ή μία συσκευή πρέπει να θεωρείται ως επιστημονικό όργανο ή συσκευή, διενεργείται έρευνα των σκοπών για τους οποίους χρησιμοποιούνται γενικά στην Κοινότητα όργανα ή συσκευές του είδους εκείνου για το οποίο ζητείται η ατελής εισαγωγή. Αν η έρευνα αυτή αποδείξει ότι αυτό το όργανο ή η συσκευή χρησιμοποιείται κυρίως για πραγματοποίηση επιστημονικών δραστηριοτήτων, θεωρείται ότι έχει επιστημονικό χαρακτήρα.»

Η Επιτροπή εφήρμοσε αυτό το τεστ «ad abundantiam» με την προσβαλλόμενη απόφαση, έκτη έως δωδέκατη αιτιολογική σκέψη, καίτοι το πρώτο τεστ αρκούσε για να αποκλειστεί η ατελής εισαγωγή στην Κοινότητα. Η Επιτροπή δήλωσε στο Δικαστήριο ότι ενήργησε κατ' αυτό τον τρόπο διότι γνώριζε ότι το συμπέρασμά της βάσει του πρώτου τεστ ήταν πιθανό να αμφισβητηθεί. Ο τρίτος λόγος για τον οποίο η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση της απόφασης είναι ότι είναι εσφαλμένη η εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση των σκοπών για τους οποίους χρησιμοποιούνται γενικά στην Κοινότητα οι συσκευές αυτού του είδους.

Συγκεκριμένα η προσφεύγουσα αναφέρει δύο λόγους για τους οποίους η εκτίμηση είναι εσφαλμένη. Πρώτον, η Επιτροπή αγνόησε τις χρήσεις συσκευών παρόμοιου τύπου όπως εμφαίνονται σε πίνακα που της είχε παράσχει η προσφεύγουσα. Δεύτερον, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η κρίσιμη χρήση είναι η έρευνα και ότι η Επιτροπή κακώς διέκρινε μεταξύ έρευνας που διεξάγεται σε πανεπιστήμιο και έρευνας που διεξάγεται σε κερδοσκοπική επιχείρηση. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι η εμπορική φιλολογία της Control Data Corporation δεν αποτελεί βάσιμο οδηγό ως προς τις χρήσεις των συσκευών.

Η Επιτροπή διαφωνεί με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ως προς τη χρήση των υπολογιστών του ίδιου τύπου εντός της Κοινότητας.

Από τον πίνακα της προσφεύγουσας συνάγει ότι εκ των 13 υπολογιστών Cyber 750 που είναι εγκαταστημένοι στην Κοινότητα οι πέντε χρησιμοποιούνται για επιστημονικούς σκοπούς και εκ των 33 υπολογιστών Cyber 720 οι 14 χρησιμοποιούνται στον ίδιο τομέα. Η Επιτροπή συνάγει επομένως ότι ο ίδιος ο πίνακας της προσφεύγουσας επιρρωνύει την άποψη στην οποία είχε καταλήξει η Επιτροπή κατά το χρόνο της εκδόσεως της απόφασης ότι οι υπολογιστές Cyber χρησιμοποιούνταν κυρίως για επιστημονικούς σκοπούς στην Κοινότητα. Η Επιτροπή απαντά στο πρώτο επιχείρημα της προσφεύγουσας υποστηρίζοντας ότι, κατά την άποψή της, ο όρος « επιστημονικοί σκοποί » σημαίνει τους σκοπούς της « απόκτησης γνώσεων προς το κοινό συμφέρον ». Η άποψη της Επιτροπής δεν είναι, όπως υποστηρίζεται, ότι η χρησιμοποίηση σε κερδοσκοπική επιχείρηση αποκλείει κατ' ανάγκη τον επιστημονικό χαρακτήρα του οργάνου· αλλά ότι η χρησιμοποίηση από βιομηχανική ή εμπορική εταιρία, κύριος σκοπός της οποίας είναι η επίτευξη κέρδους μάλλον παρά η απόκτηση γνώσεων προς το συμφέρον της Κοινότητας γενικώς, πρέπει να εξετάζεται με ιδιαίτερη προσοχή πριν θεωρηθεί ενδεχομένως ως « επιστημονική ». Όπως προανέφερα, η Επιτροπή αντικρούει την προσπάθεια της προσφεύγουσας να αγνοήσει τα αναφερόμενα στα ενημερωτικά φυλλάδιά της ως απλή « εμπορική φιλολογία ».

Η προσφεύγουσα απαντά ότι αν ο όρος « επιστημονικοί σκοποί » σημαίνει « την απόκτηση γνώσεων προς το κοινό συμφέρον » δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως « επιστημονικό » το προηγμένης τεχνολογίας υλικό που χρησιμοποιεί κάποια εταιρία υψηλής τεχνολογίας στο πλαίσιο της δραστηριότητάς της. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο όρος « χρησιμοποίηση για επιστημονικούς σκοπούς » σημαίνει κατ' εύλογη ερμηνεία « χρησιμοποίηση από επιστήμονες », οι δε επιστήμονες μπορεί να ασχολούνται με την έρευνα προς το κοινό συμφέρον ή με την έρευνα στο πλαίσιο κερδοσκοπικής δραστηριότητας.

Κατόπιν εξετάσεως των σχετικών επιχειρημάτων δεν νομίζω ότι το Δικαστήριο χρειάζεται να εξετάσει το ζήτημα αυτό εν προκειμένω. Η Επιτροπή μπορεί να προχωρήσει στην εναλλακτική θεμελίωση της απόφασης (που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 2784/79) μόνο αν με την πρώτη βάση, δηλαδή τα αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά (που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο), δεν είναι « δυνατόν να καθοριστεί χωρίς αμφιβολία... αν ένα όργανο ή μία συσκευή πρέπει να θεωρείται ως επιστημονικό όργανο ή συσκευή ». Δεδομένου ότι με την επίδικη απόφαση η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμά της με βάση τα αντικειμενικά τεχνικά χαρακτηριστικά, η εξέταση των γενικών σκοπών εντός της Κοινότητας όπως εκτίθεται στην έκτη έως δωδέκατη αιτιολογική σκέψη δεν χρειάζεται αναθεώρηση.

Η Επιτροπή μπορεί να επανέλθει στο ζήτημα των γενικών χρήσεων εντός της Κοινότητας αν η επανεκτίμηση των αντικειμενικών τεχνικών χαρακτηριστικών αποδειχτεί άκαρπη.

Για τους λόγους που εξέθεσα νομίζω ότι πρέπει να ακυρωθεί η απόφαση 83/521 και να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.